

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽUVININKYSTĖS ĮSTATYMO NR. VIII-1756 8, 12, 13,
14¹, 14³, 14⁴, 15, 17¹, 18, 21, 22, 53 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, įstatymo projekto tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos žuvininkystės įstatymo Nr. VIII-1756 8, 12, 13, 14¹, 14³, 14⁴, 15, 17¹, 18, 21, 22, 53 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas (toliau – įstatymo projektas) parengtas siekiant įgyvendinti 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2019/1241 dėl žuvininkystės išteklių išsaugojimo ir jūrų ekosistemų apsaugos taikant technines priemones, kuriuo iš dalies keičiami Tarybos reglamentai (EB) Nr. 2019/2006, (EB) Nr. 1224/2009 ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (ES) Nr. 1380/2013, (ES) 2016/1139, (ES) 2018/973, (ES) 2019/472 ir (ES) 2019/1022 ir panaikinami Tarybos reglamentai (EB) Nr. 894/97, (EB) Nr. 850/98, (EB) Nr. 2549/2000, (EB) Nr. 254/2002, (EB) Nr. 812/2004 bei (EB) Nr. 2187/2005 (toliau – Reglamentas (ES) 2019/1241), nuostatas ir atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos antikorpacinio vertinimo išvadą dėl verslinę žvejybą vidaus vandenyse reglamentuojančių teisės aktų.

Ne kartą buvo kilę ginčų, taip pat ir teisminių, tarp žuvininkystės kontrolės institucijos – Žuvininkystės tarnybos prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos (toliau – Žuvininkystės tarnyba) ir jūrų vandenyse žvejojančių ūkio subjektų, ar vieną laivą vienu metu gali naudoti keli ūkio subjektai. Pagal 2009 m. lapkričio 20 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1224/2009, nustatančio Bendrijos kontrolės sistemą, kuria užtikrinamas bendrosios žuvininkystės politikos taisyklių laikymasis, iš dalies keičiančio reglamentus (EB) Nr. 847/96, (EB) Nr. 2371/2002, (EB) Nr. 811/2004, (EB) Nr. 768/2005, (EB) Nr. 2115/2005, (EB) Nr. 2166/2005, (EB) Nr. 388/2006, (EB) Nr. 509/2007, (EB) Nr. 676/2007, (EB) Nr. 1098/2007, (EB) Nr. 1300/2008, (EB) Nr. 1342/2008 ir panaikinančio reglamentus (EEB) Nr. 2847/93, (EB) Nr. 1627/94 ir (EB) Nr. 1966/2006, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2019/1241 (toliau – Reglamentas (EB) Nr. 1224/2009), 6 straipsnį Sąjungos žvejybos laivas gali būti naudojamas žvejybai, jei jis turi galiojančią žvejybos licenciją – Lietuvoje tai Lietuvos Respublikos žvejybos laivo liudijimas (toliau – laivo liudijimas). Pažymėtina, kad pagal Reglamentą (EB) Nr. 1224/2009 žvejybos licencija yra tiesiogiai susijusi su žvejybos leidimu, jei vieno dokumento galiojimas sustabdomas arba jis panaikinamas, tai atitinkamai turi būti sustabdomas galiojimas ir kito dokumento arba jis turi būti panaikintas. Abu dokumentus turi gauti ūkio subjektas, norintis vykdyti verslinę žvejybą jūrų vandenyse. Tiek vieno, tiek kito dokumento išdavimui ūkio subjektas turi atitikti tam tikrus reikalavimus. Be to, pagal Reglamentu (EB) Nr. 1224/2009 nustatytą

taškų už sunkius žuvininkystės srities pažeidimus sistemą žvejojimo licencijos turėtojui yra skiriami taškai, kurie perkeliama ir visiems būsimiems to žvejojimo laivo licencijos turėtojams, jei laivas parduodamas ar kitu būdu keičiamos nuosavybės teisės, tai yra taškai susiejami su laivu. Surinkus tam tikrą taškų skaičių žvejojimo laivo licencijos galiojimas turi būti sustabdomas arba visam laikui panaikinamas ir laivas negali būti eksploatuojamas verslinei žvejybai. Vadovaujantis Europos Sąjungos reikalavimais sukurta elektroninė žvejojimo kontrolės sistema yra pritaikyta automatizuotu būdu per žvejojimo laivo stebėjimo, elektroninių žvejojimo žurnalų sistemas gautus žvejojimo duomenis priskirti konkrečiam ūkio subjektui – laivo liudijimo turėtojui, kuriam buvo išduotas tas liudijimas. Per elektroninius žvejojimo žurnalus vykdoma žvejojimo laimikio ir kvotų panaudojimo apskaita. Žvejojimo žurnalo forma patvirtinta Reglamentu (EB) Nr. 1224/2009 ir joje nėra grafos, kur galėtų būti suvedama informacija apie ūkio subjektą, joje nurodytas tik žvejojimo laivas. Esant duomenų neatitikimui, elektroninė sistema automatiškai praneša apie įtariamą teisės aktų pažeidimą, kurį galėjo padaryti konkretus laivo liudijimo turėtojas.

Tiek sankcijų už sunkius pažeidimus, tiek verslinės žvejojimo jūrų vandenyse kontrolės sistemos yra pritaikytos, kad vieną laivą vienu metu naudotų tik vienas ūkio subjektas. Per Europos Komisijos organizuotą techninį žuvininkystės kontrolės grupės ekspertų susitikimą Lietuva buvo iškėlus šį klausimą ir buvo prieita prie bendros nuomonės tarp visų ES valstybių narių ir Europos Komisijos, kad vieną laivą vienu metu gali naudoti tik vienas ūkio subjektas, todėl negali būti vienu metu galiojančių kelių žvejojimo licencijų vienam laivui ar vienos licencijos keliems ūkio subjektams. Daugelis ES valstybių narių informavo, kad yra nustatę atitinkamą nacionalinį reguliavimą, todėl siūlomi Žuvininkystės įstatymo pakeitimai, kurie taip pat vienareikšmiškai nustatytų, kad laivą vienu metu galėtų naudoti tik vienas ūkio subjektas ir naujas laivo liudijimas išduodamas tik tokiu atveju, jei senojo liudijimo galiojimas yra panaikinamas.

Tiek žvejojantys Baltijos jūroje, tiek tolimuosiuose žvejojimo rajonuose ūkio subjektai ne kartą yra skundęsi optimalų žvejojimo kvotų panaudojimą trukdančiu apsikeitimo individualiomis žvejojimo galimybėmis su kitomis valstybėmis apribojimu, pagal kurį ūkio subjektas turi būti išnaudojęs ne mažiau kaip 70 proc. turimų tam tikros rūšies individualių žvejojimo galimybių, jei tos pačios rūšies žvejojimo galimybių gautų papildomai per apsikeitimą. Dažnai ūkio subjektai ir vykdo apsikeitimą individualiomis žvejojimo galimybėmis tam, kad sukauptų didesnę jų kiekį ir labiau apsimokėtų plaukti žvejoti.

Reglamente (EB) Nr. 1224/2009 ir 2008 m. rugsėjo 29 d. Tarybos reglamente (EB) Nr. 1005/2008, nustatančiame Bendrijos sistemą, kuria siekiama užkirsti kelią neteisėtai, nedeklaruojamai ir nereglamentuojamai žvejybai, atgrasyti nuo jos ir ją panaikinti, iš dalies keičiančiame reglamentus (EEB) Nr. 2847/93, (EB) Nr. 1936/2001 ir (EB) Nr. 601/2004 bei

panaikinančiame reglamentus (EB) Nr. 1093/94 ir (EB) Nr. 1447/1999, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2011 m. kovo 1 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 202/2011 (toliau – Reglamentas (EB) Nr. 1005/2008), yra nustatyta, kokie žuvininkystės srities teisės aktų pažeidimai gali būti laikomi sunkiais, jei juos sunkiais pripažįsta Europos Sąjungos valstybių narių paskirtos kompetentingos institucijos. Nepaisant to, žvejybą regioninių žvejybos valdymo organizacijų akvatorijose reguliuojančiuose Europos Sąjungos teisės aktuose būna nustatyti papildomi sunkūs pažeidimai, kurie nėra įtraukti į Žuvininkystės įstatymą, todėl neaišku, ar už jų padarymą ūkio subjektai galėtų būti traukiami atsakomybėn vadovaujantis Žuvininkystės įstatymu kaip už sunkaus pažeidimo padarymą.

Pagrindiniai įstatymo projekto tikslai:

1. Įgyvendinti Reglamento (ES) 2019/1241 nuostatas.
2. Užtikrinti laivo liudijimo išdavimo sąlygų suderinamumą su Reglamente (EB) Nr. 1224/2009 nustatyta žuvininkystės kontrolės sistema.
3. Įstatymu užtikrinti vienareikšmiškus ir proporcingus teisės į žvejybos kvotą suteikimo principus.
4. Sudaryti sąlygas efektyviau panaudoti individualias žvejybos galimybes, vykdant apskaitinius jomis ir leidžiant jų perleidimą kitiems ūkio subjektams.
5. Įtvirtinti žuvų išteklių naudotojų, užsiimančių versline žvejyba, pareigą pildyti žvejybos žurnalus.
6. Suderinti verslinės žvejybos vidaus vandenyse leidimo galiojimo laikotarpį su bendros elektroninės aplinkosaugos leidimų išdavimo sistemos veikimo principais.
7. Užtikrinti, kad visi Europos Sąjungos teisės aktuose nustatyti sunkūs pažeidimai žuvininkystės srityje būtų nagrinėjami Žuvininkystės įstatymo nustatyta tvarka.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymo projektas parengtas atsižvelgiant į Reglamento (ES) 2019/1241 įgyvendinimo planą (TIP-35179).

Įstatymo projektą rengė Žemės ūkio ministerijos Žuvininkystės skyriaus (vedėja Adrija Gasiliauskienė, tel. 239 8404) patarėja Ramunė Mickuvienė (tel. 239 1178, el. p. Ramune.Mickuviene@zum.lt).

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Šiuo metu pagal Žuvininkystės įstatymo 13 straipsnio 1 dalies 6 punktą ūkio subjektui negali būti išduodamas laivo liudijimas, jei jam jau yra išduotas liudijimas dėl to paties laivo naudojimo,

tačiau jo galiojimas yra sustabdytas, taip pat negalima išduoti liudijimo, jei laivas yra registruotas Europos Sąjungos žvejbos laivų registre kitoje valstybėje narėje.

Pagal Žuvininkystės įstatymo 14¹ straipsnį suteikiant teisę į žvejbos kvotą aukciono būdu vykdyta verslinė žvejba vertinama atsižvelgiant į tai, kiek metų ūkio subjektas vykdė žvejbą atitinkamame vandens telkinyje ir ar padarė verslinę žvejbą vidaus vandenyse reglamentuojančių teisės aktų pažeidimų, o suteikiant teisę į žvejbos kvotą ne aukciono būdu vertinamos tik ūkio subjekto turėtos žvejbos kvotos. Žuvininkystės įstatymo 14⁴ straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad pasibaigus teisės į žvejbos kvotą galiojimo laikotarpiui ir iš naujo suteikiant teisę į žvejbos kvotą ūkio subjektui, kuris buvo išnuomojęs, perleidęs ar atidavęs panaudai savo žvejbos kvotą arba apsikeitęs ja, vertinama tik to ūkio subjekto vykdyta verslinė žvejba, o to paties straipsnio 3 dalyje – kad pasibaigus teisės į žvejbos kvotą galiojimo laikotarpiui, iš naujo suteikiant šią teisę ūkio subjektui, kuriam buvo perleista teisė į žvejbos kvotą, vertinama tiek jo, tiek ir perleidusio teisę į žvejbos kvotą ūkio subjekto anksčiau vykdyta verslinė žvejba.

Lietuvos Respublikos žvejbos laivų naujų varomųjų variklių, pakeičiamųjų varomųjų variklių ir techniškai modifikuotų varomųjų variklių, kurių galia viršija 120 kilovatų (kW), išskyrus tik pasyviosios žvejbos įrankius naudojančius laivus, pagalbinius laivus ir tik akvakultūroje naudojamus laivus, galią sertifikuoja Žuvininkystės tarnyba arba turinčios technines galimybes atlikti laivų variklių galios sertifikavimą klasifikacinės bendrovės (toliau – klasifikacinės bendrovės), arba laivų variklių gamintojai, tačiau nėra įgaliotos institucijos, kuri nustatytų laivų variklių galios sertifikavimo tvarką.

Teisė į žvejbos kvotą suteikiama ne trumpiau kaip 5 ir ne ilgiau kaip 10 kalendorinių metų laikotarpiui.

Suteikiant teises į žvejbos kvotą ūkio subjektams skiriami balai mažinami 1 procentu už kiekvieną ūkio subjekto padarytą verslinę žvejbą vidaus vandenyse reglamentuojančių teisės aktų pažeidimą, kuris nelaikomas šiurkščiu, ir 3 procentais už kiekvieną ūkio subjekto padarytą šiurkštą verslinės žvejbos vidaus vandenyse tvarkos pažeidimą per paskutinius 3 kalendorinius metus.

Nėra numatyta, kad teisės į žvejbos kvotą galiojimas galėtų būti sustabdomas, jei ūkio subjektas pateikė neteisingus duomenis.

Jei ūkio subjektas žemės ūkio ministro nustatyta tvarka neskiria lėšų žuvų ištekliais atkurti ir saugoti, prieš sustabdant teisės į žvejbos kvotą galiojimą, žemės ūkio ministro įgaliota institucija ūkio subjektą įspėja ir šiam įsipareigojimui įvykdyti nustato ne trumpesnę kaip 5 darbo dienų terminą. Įsipareigojimo įvykdymo terminas gali būti neribotos trukmės, nes nustatytas tik mažiausias, bet ne didžiausias terminas įsipareigojimui įvykdyti.

Verslinės žvejybos vidaus vandenyse leidimo galiojimo laikotarpis sutampa su teisės į žvejybos kvotą galiojimo laikotarpiu.

Žuvininkystės įstatymo 17¹ straipsnio 4 dalyje yra nustatyta, kad apsikeitimas individualiomis žvejybos galimybėmis su kitomis Europos Sąjungos valstybėmis narėmis ir užsienio valstybėmis negalimas tuo atveju, jeigu ūkio subjektas turi nepanaudotų daugiau kaip 30 proc. jam skirtų tos pačios rūšies žuvų individualių žvejybos galimybių, kurių papildomai gautų po apsikeitimo. Šis reikalavimas netaikomas, jei ūkio subjektas buvo anksčiau (pavyzdžiui, ankstesniais metais) perleidęs tos pačios rūšies individualias žvejybos galimybes ir buvo iš anksto numatytas vėlesnis lygiaverčių ar didesnės vertės individualių žvejybos galimybių sugrąžinimas, jei žvejybos kaštų nepadengtų pajamos iš turimų individualių žvejybos galimybių arba apsikeitimas vykdomas tos pačios rūšies individualiomis žvejybos galimybėmis skirtinguose žvejybos rajonuose.

Žuvininkystės įstatyme nenumatyta galimybė perleisti individualias žvejybos galimybes kitam ūkio subjektui, valdančiam Lietuvos Respublikos žvejybos laivą.

Šiuo metu Žuvininkystės įstatymo 21 straipsnyje yra nustatytas reikalavimas siekiant vykdyti specialiąją žvejybą (žvejyba mokslinių tyrimų ir kitais neveršlinės žvejybos tikslais) gauti specialiosios žvejybos leidimą, tačiau nėra nustatyta papildomos sąlygos specialiosios žvejybos leidimo išdavimui, kad laivui, su kuriuo bus vykdoma specialioji žvejyba, būtų išduotas verslinės žvejybos jūrų vandenyse leidimas, atitinkantis Reglamento (EB) Nr. 1224/2009 7 straipsnyje nustatytą žvejybos leidimą. Atitinkamai verslinės žvejybos leidimo išdavimo sąlygose nėra nustatyta išimčių, jei laivas bus naudojamas specialiajai žvejybai mokslinių tyrimų tikslais, nors vykdant įvairius tyrimus gali būti specialiosios žvejybos poreikis ir ten, kur verslinė žvejyba negalima.

Žuvininkystės įstatyme nėra nustatyta, kas atsakingas už žuvų išteklių apsaugą ir atkūrimą privačiuose vidaus vandenų telkiniuose ir akvakultūros tvenkiniuose, nors yra įtrauktos nuostatos, reglamentuojančios verslinę žvejybą privačiuose vidaus vandenų telkiniuose.

Saugomų rūšių žuvų veisimo, neršto ir migracijos sąlygų gerinimo darbus pavesta organizuoti Žemės ūkio ministerijai arba jos įgaliotai institucijai.

Žuvininkystės įstatyme apibrėžti sunkūs pažeidimai apima tik Reglamente (EB) Nr. 1224/2009 ir Reglamente (EB) Nr. 1005/2008 nustatytus pažeidimus, bet neapima regioninių žvejybos valdymo organizacijų nustatytose taisyklėse ir jas perkeliančiuose Europos Sąjungos teisės aktuose nustatytų sunkių pažeidimų.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Reglamento (ES) 2019/1241 25 straipsnyje yra nustatyta, kad žvejyba mokslinių tyrimų tikslais gali būti vykdoma netaikant tame reglamente nustatytų techninių priemonių tik, jei mokslinius

tyrimus vykdančiam subjektui išduotas vėliavos valstybės narės leidimas, o žvejybą vykdančiam laivui (laivo valdytojui) – Reglamento (EB) 1224/2009 7 straipsnyje nurodytas žvejybos leidimas. Šie reikalavimai taikomi tik žvejybai jūrų vandenyse. Iki šiol specialiajai žvejybai vykdyti Žuvininkystės įstatymu buvo reikalaujama gauti tik vieną – specialiosios žvejybos leidimą, kuris atitiktų Reglamento (ES) 2019/1241 25 straipsnio 1 dalies a punkte minimą vėliavos valstybės narės leidimą. Į Žuvininkystės įstatymą, įgyvendinant Reglamentą (ES) 2019/1241, siūloma įtraukti papildomą specialiosios žvejybos leidimo išdavimo sąlygą, kad laivui, su kuriuo bus vykdoma specialioji žvejyba mokslinių tyrimų tikslais, turi būti išduotas verslinės žvejybos jūrų vandenyse leidimas. Mokslininkams nebūtina patiems turėti verslinės žvejybos jūrų vandenyse leidimo, jei susitaria su versline žvejyba užsiimančiais ūkio subjektais, kad sugautų reikiamą kiekį žuvų tyrimams, tačiau siekdami gauti specialiosios žvejybos leidimą, jie turės nurodyti, su koku laivu planuoja vykdyti specialiąją žvejybą.

2011 m. balandžio 8 d. Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 404/2011, kuriuo nustatomos išsamios Tarybos reglamento (EB) Nr. 1224/2009, nustatančio Bendrijos kontrolės sistemą, kuria užtikrinamas bendrosios žuvininkystės politikos taisyklių laikymasis, įgyvendinimo taisyklės, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2015 m. spalio 28 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2015/1962 (toliau – Reglamentas (ES) Nr. 404/2011), 4 straipsnio 5 dalyje yra nustatyta išimtis, kada nereikalaujama turėti verslinės žvejybos jūrų vandenyse leidimo, šią išimtį įstatymo projektu siūloma taikyti ir specialiosios žvejybos atveju.

Reglamento (EB) Nr. 1224/2009 7 straipsnio 4 dalyje yra nustatyta, kad žvejybos leidimas (verslinės žvejybos jūrų vandenyse leidimas) neišduodamas, jeigu atitinkamas žvejybos laivas neturi galiojančios žvejybos licencijos (laivo liudijimo). Tais atvejais, kai mokslininkai sieks specialiąją žvejybą jūrų vandenyse vykdyti patys su savo laivu, kuriam netaikoma Reglamento (ES) Nr. 404/2011 4 straipsnio 5 dalyje nustatyta išimtis (nors tokie atvejai mažai tikėtini), tokiam laivui eksploatuoti bus reikalaujama turėti ir laivo liudijimą.

Viena iš laivo liudijimo išdavimo sąlygų yra turėti laisvą žvejybos pajėgumą. Ši sąlyga įtraukta siekiant užtikrinti atitiktį 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1380/2013 dėl bendros žuvininkystės politikos, kuriuo iš dalies keičiami Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1954/2003 ir (EB) Nr. 1224/2009 bei panaikinami Tarybos reglamentai (EB) Nr. 2371/2002 ir (EB) Nr. 639/2004 bei Tarybos sprendimas 2004/585/EB, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2019/1241 (toliau – Reglamentas (ES) Nr. 1380/2013), 23 straipsnio 1 dalyje nustatytai sąlygai, kad naujų pajėgumų įtraukimas į laivyną negaunant viešosios pagalbos būtų kompensuojamas prieš tai atliktu bent tokios pat apimties pajėgumų pašalinimu iš laivyno be viešosios pagalbos. Lietuvos mokslo įstaigos laisvų

žvejybos pajėgumų neturi, todėl Įstatymo projektu siūloma netaikyti reikalavimo turėti laisvą žvejybos pajėgumą laivo liudijimo išdavimui, jei žvejyba bus vykdoma tam tikrą laikotarpį ir tik mokslinių tyrimų tikslais. Žuvininkystės tarnyba anksčiau yra vykdžiusi žvejybą mokslinių tyrimų tikslais laivu „Darius“, kuriam buvo išduotas laivo liudijimas. Kadangi biologinius duomenis šiuo metu pavesta rinkti Klaipėdos universitetui, laivas „Darius“ yra išbrauktas iš Žvejojančių jūrų vandenyse laivų duomenų sistemos (išregistruotas) ir Žuvininkystės tarnybai yra likęs atsilaisvinęs jo žvejybos pajėgumas. Vykdyti žvejybos pajėgumo apskaitą ir išduoti laivo liudijimą yra pavesta Žuvininkystės tarnybai. Taigi anksčiau tik mokslinių tyrimų tikslais naudoto laivo „Darius“ laisvas žvejybos pajėgumas, nepažeidžiant Reglamento (ES) Nr. 1380/2013 nuostatų, galėtų būti panaudojamas pagal poreikį įtraukiant į Žvejojančių jūrų vandenyse laivų duomenų sistemą laivą žvejybai mokslinių tyrimų tikslais iš anksto numatytam laikotarpiui, reikalingam įvykdyti planuojamus mokslinius tyrimus. Net jei Žuvininkystės tarnybos turimas laisvas pajėgumas jau būtų panaudotas vienam moksliniam laivui registruoti, kitas laivas moksliniams tikslams galėtų būti registruojamas, jei įtraukus į Žvejojančių jūrų vandenyse laivų duomenų sistemą nebūtų viršijamas Reglamente (ES) Nr. 1380/2013 Lietuvos Respublikai nustatytas didžiausias žvejybos pajėgumo atskaitos lygis (Žuvininkystės įstatymo 13 straipsnio 1 dalies 8 punkte nustatyta laivo liudijimo išdavimo sąlyga), tai yra, jei būtų laisvas žvejybos pajėgumas, likęs išregistravus bet kurį kitą žvejybos laivą.

Reglamento (ES) 2019/1241 25 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad mokslinių tyrimų tikslais sugautą laimikį galima parduoti įskaičiavus į Europos Sąjungos valstybei narei skirtas žvejybos kvotas, jei tas laimikis viršija 2 proc. valstybės narės žvejybos kvotos. Žuvininkystės įstatyme nėra numatyta galimybė skirti žvejybos kvotas moksliniams tyrimams, nes paprastai sugauti žuvų kiekiai neviršija 2 proc. ir dažniausiai moksliniams tyrimams žvejoja kvotas turintys ūkio subjektai, bet sugautų žuvų neparduoda, o tiekia jas mokslininkams. Žuvininkystės įstatymo 18 straipsnio 3 dalies 1 punkte yra nustatyta verslinės žvejybos jūrų vandenyse leidimo išdavimo sąlyga – turėti individualias žvejybos galimybes arba priekrantės žvejybos atvejų – teisę naudoti žvejybos įrankius, kurios mokslininkai neatitiktų. Įstatymo projektu siūloma nustatyti išimtį: minėta sąlyga nebūtų taikoma, jei žvejyba vykdoma tik mokslinių tyrimų tikslais, o jei planuojama žvejybos produktus parduoti, norimas sugauti tam tikros rūšies žuvų kiekis negali būti didesnis kaip 2 procentai Lietuvos Respublikai skirtų tos rūšies žuvų žvejybos galimybių.

Gali būti poreikis atlikti mokslinius tyrimus siekiant įvertinti žuvų išteklių būklę, net kai žvejyba yra draudžiama, todėl įstatymo projektu siūloma netaikyti verslinės žvejybos jūrų vandenyse leidimo išdavimo sąlygos, kad nebūtų sustabdyta verslinė žvejyba tam tikrame geografiniame žvejybos rajone, tais atvejais, kai žvejybą planuojama vykdyti tik mokslinių tyrimų tikslais.

Įstatymo projektu siūloma pratęsti Žuvininkystės įstatymo 21 straipsnio 5 dalyje nustatytą specialiosios žvejybos leidimo išdavimo terminą tais atvejais, kai būtina iš anksto informuoti apie numatomą vykdyti specialiąją žvejybą Europos Komisiją ir tą (tas) Europos Sąjungos valstybę (valstybes) narę (nares) Reglamento (ES) 2019/1241 25 straipsnio 1 dalies b ir e punktuose ar 26 straipsnio 2 dalyje nustatytais terminais.

Kadangi įgyvendinant Reglamentą (ES) 2019/1241 atsiranda papildoma specialiosios žvejybos leidimo išdavimo sąlyga, kad specialioji žvejyba jūrų vandenyse būtų vykdoma Lietuvos Respublikos žvejybos laivu, dėl kurio eksploatavimo yra išduotas verslinės žvejybos jūrų vandenyse leidimas, atsiranda pagrindas specialiosios žvejybos leidimo galiojimo sustabdymui ir sustabdymo panaikinimui ir leidimo galiojimo panaikinimui, kai atitinkamai sustabdomas verslinės žvejybos jūrų vandenyse leidimo galiojimas, panaikinamas galiojimo sustabdymas ar panaikinamas verslinės žvejybos jūrų vandenyse leidimas. Šias nuostatas Įstatymo projektu siūloma įtraukti į keičiamo įstatymo 21 straipsnį.

Kadangi įgyvendinamas Reglamentas (ES) 2019/1241 jau galioja ir turi būti taikomas tiesiogiai, įstatymo projektu numatomi Žuvininkystės įstatymo 21 straipsnio pakeitimai turi būti taikomi ir iki įstatymo projekto įsigaliojimo, bet ne anksčiau negu įsigaliojo Reglamentas (ES) 2019/1241, pateiktų prašymų išduoti specialiosios žvejybos jūrų vandenyse leidimą atžvilgiu. Vis dėlto, nuostatos dėl specialiosios žvejybos leidimo žvejoti jūrų vandenyse mokslinių tyrimų tikslais galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir specialiosios žvejybos leidimo galiojimo panaikinimo sustabdžius verslinės žvejybos jūrų vandenyse leidimo galiojimą, panaikinus galiojimo sustabdymą ar panaikinus verslinės žvejybos jūrų vandenyse leidimo galiojimą, neturėtų būti taikomos atgaline data, todėl Įstatymo projekto baigiamosiose nuostatose siūloma nustatyti, kad Žuvininkystės įstatymo 21 straipsnio 8 dalies 2 punkto, 9 dalies ir 10 dalies 4 punkto nuostatų pakeitimai taikomi tik po Įstatymo projekto įsigaliojimo išduotiems specialiosios žvejybos leidimams žvejoti jūrų vandenyse mokslinių tyrimų tikslais.

Įstatymo projektu yra įgaliojama Žemės ūkio ministerija nustatyti Lietuvos Respublikos žvejybos laivų varomųjų variklių galios sertifikavimo tvarką.

Įstatymo projektu siūloma nustatyti, kad vienas laivo liudijimas negali būti išduodamas keliems ūkio subjektams ir negali būti kelių vienu metu galiojančių to paties žvejybos laivo liudijimų, išduotų skirtingiems ūkio subjektams. Žvejybos kontrolės sistema nustato veiklą vykdančių ūkio subjektą per laivo liudijimą, nes visi žvejybos duomenys gaunami iš laivo. Taip pat kontrolės sistema turi būti suderinama apsikeitimui duomenimis su kitomis ES valstybėmis narėmis ir Europos Komisija, nustatytų duomenų perdavimas elektroniniu būdu yra privalomas. Jei laivo liudijimas būtų išduotas keliems ūkio subjektams, kurie vienu metu galėtų naudoti tą patį laivą, būtų neįmanoma nei žvejybos

kvotų apskaita, nei nustatyti teisės aktų pažeidėją, nes nebūtų aišku, kuris iš laivo liudijimo turėtojų konkrečiu momentu vykdė žvejybą. Toks Žuvininkystės įstatymo patikslinimas užtikrins sklandų žvejybos kontrolės ir sankcionavimo už nusižengimus sistemos veikimą, didesnę žvejybos verslo skaidrumą. Šiuo metu nėra išduota ir neišduodama laivo liudijimo keliems ūkio subjektams dėl vieno laivo naudojimo ar kelių laivo liudijimų dėl vieno laivo naudojimo.

Žuvininkystės įstatymo 13 straipsnio nuostata, kad pasikeitus duomenims laivo liudijime, išskyrus duomenis apie žvejybos pajėgumą, laivo liudijimas keičiamas, gali sąlygoti situaciją, kai keičiasi laivo valdytojas, kuris taip pat nurodomas laivo liudijime, ir naujasis valdytojas nebeatitinka laivo liudijimo išdavimo sąlygų, tačiau laivo liudijimą pasikeičia. Įstatymo projektu siūloma nustatyti, kad pasikeitus žvejybos laivo valdytojui laivo liudijimas panaikinamas su teise naujam valdytojui kreiptis dėl naujo laivo liudijimo išdavimo. Šiuo atveju turės būti tikrinama ar naujasis laivo valdytojas atitinka visas sąlygas laivo liudijimui gauti.

Įstatymo projektu siūloma nustatyti pareigą žuvų išteklių naudotojams, užsiimantiems versline žvejyba vidaus vandenyse, pildyti žvejybos žurnalą aplinkos ministro nustatyta tvarka. Toks reikalavimas iki šiol Žuvininkystės įstatyme nebuvo nustatytas, nors aplinkos ministro nustatytų žvejybos vidaus vandenyse žurnalų pildymo taisyklių pažeidimai, atitinkantys tam tikrus kriterijus, pagal Žuvininkystės įstatymo 16 straipsnio 2 dalį yra laikytini šiurkščiais pažeidimais.

Žuvininkystės įstatymo 14¹ straipsnio 1 dalyje nėra nustatyta, kokiais kriterijais remiantis pasirenkamas perleidžiamosios teisės į verslinės žvejybos vidaus vandenyse kvotą (toliau – teisė į žvejybos kvotą) galiojimo laikotarpis. Kadangi praktikoje teisė į žvejybos kvotą dažniausiai suteikiama 5 kalendoriniams metams, nors gali būti suteikiama nuo 5 iki 10 kalendorinių metų laikotarpiui, įstatymo projektu siūloma nustatyti vieningą 5 kalendorinių metų teisės į žvejybos galimybes suteikimo terminą. Toks terminas yra pagrįstas, nes tam pačiam laikotarpiui nustatomi ir žvejybos limitai vidaus vandenyse. Ilgesnis laikotarpis netikslingas, nes per ilgą laikotarpį gali pablogėti žuvų išteklių būklė, sunku prognozuoti žvejybos limitus, kurie užtikrintų neblogėjančią žuvų išteklių būklę. Kadangi vidaus vandenų žvejyboje kvotos dažniausiai išreiškiamos žvejybos įrankiais, jei viename telkinyje žvejoja keli ūkio subjektai, dažniausiai neįmanoma proporcingai sumažinti visiems viename vidaus vandenų telkinyje žvejojantiems ūkio subjektams teisių į žvejybos kvotas, jei tai padaryti būtina dėl pablogėjusios išteklių būklės.

Tais atvejais, kai teisė į žvejybos kvotą buvo panaikinta dar nepasibaigus jos galiojimo laikotarpiui, iš naujo teisė į žvejybos kvotą neturėtų būti suteikiama 5 kalendorinių metų laikotarpiui, nes atitinkamam telkiniui nustatytas žvejybos limitas galioja trumpiau. Įstatymo projektu siūloma tokiais atvejais iš naujo teisė į žvejybos galimybes suteikti jau trumpesniai laikotarpiui – tiek, kiek būtų galiojusi panaikinta teisė į žvejybos galimybes.

Šiuo metu pagal Žuvininkystės įstatymo 14¹ straipsnio 4 dalį aukciono būdu suteikiant teisę į žvejybos kvotą vertinamas kiekvieno aukcione dalyvaujančio ūkio subjekto surinktų balų skaičius. Balų skaičių lemia siūloma kaina, taip pat balų skaičius didinamas po 10 procentų už žvejybą kiekvienais metais, kuriais per paskutinius 5 metus žvejojo tam tikrame vandens telkinyje, 5 procentais už registraciją atitinkamos savivaldybės teritorijoje, 15 procentų už projekto, susijusio su žuvų išteklių naudojimu, vykdymą. Balų skaičius mažinamas tik vieninteliu atveju – jei ūkio subjektas yra padaręs verslinės žvejybos vidaus vandenyse tvarkos pažeidimų, tačiau palyginus labai nežymiai – vos 1 ar 3 procentais už pažeidimą. Esant tokiam reglamentavimui, ūkio subjektas, padaręs net šiurkštų pažeidimą, esant vienodai ar panašiai pradinei balų sumai, surinktų daugiau balų atitikdamas nors vieną kriterijų, už kurį didinama balų suma, nei ūkio subjektas, kuris nedaro pažeidimų, tačiau neatitinka kriterijų, už kuriuos didinama balų suma. Įstatymo projektu siūloma mažiausiai 3 kartus padidinti padarytų pažeidimų kriterijaus svorį suteikiant teisę į žvejybos kvotą aukciono būdu. Vietoj 1 būtų 3 procentais mažinamas balų skaičius už padarytą pažeidimą, kuris nelaikomas šiurkščiu, ir vietoj 3 būtų 10 procentų mažinamas balų skaičius už šiurkštų pažeidimą. Tokiu būdu būtų labiau subalansuota balų pagal nustatytus kriterijus didinimo ir mažinimo sistema, sumažinta galimybė aukcione įgyti pranašumą sistemingai pažeidinėjančiam reikalavimus ūkio subjektui.

Įstatymo projektu siūloma nustatyti konkretų 5 darbo dienų laikotarpį lėšų žuvų ištekliams atkurti ir saugoti skyrimui prieš sustabdant teisės į žvejybos kvotą galiojimą. Tokiu būdu ūkio subjektas tiksliai žinos, per kiek laiko jis privalo sumokėti šias lėšas, kad nebūtų sustabdyta jo teisė į žvejybos galimybes, nebus vilkinamas įsiskolinimas.

Įstatymo projektu siūloma papildyti nuostatą, kad teisės į žvejybos kvotą verslinei žvejybai tam tikrame vidaus vandenų telkinyje galiojimas stabdomas, jei ūkio subjektas pateikė neteisingus duomenis apie žvejybos produktus, įrankius, trukmę ir žvejybos produktų pirminio pardavimo kainą, nes neteisingų duomenų pateikimas taip pat yra reikšmingas teisės aktų pažeidimas.

Šiuo metu Žuvininkystės įstatymo 14⁴ straipsnio 1 ir 3 dalyse nustatyta, kad turėtų būti vertinama ūkio subjekto vykdyta verslinė žvejyba iš naujo suteikiant teisę į žvejybos kvotą, jei ūkio subjektas anksčiau buvo perleidęs teisę į žvejybos kvotą arba išnuomojęs ar atidavęs panaudai pačią žvejybos kvotą, arba įsigijęs papildomą teisę į žvejybos kvotą arba išsinuomojęs ar gavęs panaudai žvejybos kvotą iš kito ūkio subjekto, arba abiejų – perleidusio ar išnuomojusio bei gavusio teisę į žvejybos kvotą ūkio subjektų žvejyba. Pagal Žuvininkystės įstatymo 14¹ straipsnį suteikiant teisę į žvejybos kvotą aukciono būdu atsižvelgiama į tai, kiek metų ūkio subjektas vykdė žvejybą atitinkamame vandens telkinyje ir ar padarė verslinę žvejybą vidaus vandenyse reglamentuojančių teisės aktų pažeidimų, o suteikiant teisę į žvejybos kvotą ne aukciono būdu vertinamos ūkio subjekto

turėtos žvejybos kvotos, bet ne vykdyta žvejyba. Minėtos Žuvininkystės įstatymo 14⁴ straipsnio 1 ir 3 dalių nuostatos gali būti taikomos tik įvertinant padarytus verslinę žvejybą vidaus vandenyse reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus, nes kiti teisės į žvejybos kvotą suteikimo kriterijai nesusiję su vykdytos verslinės žvejybos vertinimu.

Žuvininkystės įstatymo 14⁴ straipsnio 1 dalies nuostata tiek, kiek ji reglamentuoja teisės į žvejybos kvotą suteikimą, yra perteklinė, nes nenustato kitokio reglamentavimo, nei nustatyta keičiamo įstatymo 14¹ straipsnyje, todėl Įstatymo projektu siūloma ją panaikinti.

Teisė į žvejybos kvotą suteikiama 5–10 metų laikotarpiui ir jos gavėjui užtikrina galimybę vykdyti žvejybą ilgą laikotarpį, tuo tarpu ją perleidęs ūkio subjektas gali pasitraukti iš žvejybos verslo. Žuvininkystės įstatymo 14⁴ straipsnio 3 dalies nuostata yra neproporcinga, nes nėra teisinga, jei ūkio subjektui, perėmusiam teisę į žvejybos kvotą iš kito ūkio subjekto, būtų vertinami ne tik jo paties padaryti teisės aktų pažeidimai, bet ir ūkio subjekto, kuris tą teisę į žvejybos kvotą perleido, – neturėtų būti ūkio subjektas baudžiamas už kito padarytus nusižengimus. Įstatymo projektu siūloma šią nuostatą panaikinti. Kadangi šios nuostatos panaikinimas pagerins ūkio subjektams verslo sąlygas, šiuo atžvilgiu nenumatoma jokių baigiamųjų ar pereinamųjų nuostatų, tai yra Žuvininkystės įstatymo 14⁴ straipsnio 3 dalies nuostata nebus taikoma ir iki Įstatymo projekto įsigaliojimo sudarytų teisės į žvejybos kvotą perleidimo sandorių atžvilgiu.

Žvejybos vidaus vandenyse kvotos galiojimo laikotarpis dažnai nesutampa su teisės į žvejybos kvotą galiojimo laikotarpiu. Kadangi verslinės žvejybos vidaus vandens telkiniuose leidimai išduodami per bendrą įvairioms ūkio šakoms elektroninę aplinkosaugos leidimų išdavimo sistemą, siekiant sumažinti leidimų išdavimo administravimą ir supaprastinti leidimų išdavimą ūkio subjektams, Įstatymo projektu siūloma verslinės žvejybos leidimo galiojimo terminą susieti su žuvų išteklių naudotojui skirtos žvejybos kvotos galiojimo laikotarpiu, o ne su teisės į žvejybos kvotą galiojimo laikotarpiu.

Įstatymo projektu siūloma panaikinti 17¹ straipsnio 4 dalį, kuria šiuo metu ribojami apsisikeitimai individualiomis žvejybos galimybėmis su kitomis Europos Sąjungos valstybėmis narėmis ir užsienio valstybėmis. Tokie apsisikeitimai šiuo metu negalimi, jei ūkio subjektas turi nepanaudotą daugiau kaip 30 procentų jam skirtų tos pačios rūšies žuvų individualių žvejybos galimybių, kurių papildomai gautų po apsisikeitimo. Tokio apribojimo atsisakymas leis optimizuoti žvejybos veiklą, padidinti žvejybos reiso pelningumą per apsisikeitimus sukaupus didesnes žvejybos galimybes.

Šiuo metu ūkio subjektai turi teisę išlyginti apsisikeičiamų nelygiaverčių individualių žvejybos galimybių vertę per kelis apsisikeitimus, jei keitimasi vykdo su ūkio subjektu, valdančiu žvejybos laivą, plaukiojantį su ne Lietuvos Respublikos vėliava. Įstatymo projektu siūloma tokią pat teisę suteikti ir tarpusavyje besikeičiantiems individualiomis žvejybos galimybėmis ūkio subjektams,

valdantiems Lietuvos Respublikos žvejybos laivus. Tokiu būdu bus suvienodintos apsisikeitimų individualiomis žvejybos galimybėmis sąlygos.

Žuvininkystės įstatyme nenumatyta galimybė perleisti individualias žvejybos galimybes kitam ūkio subjektui, nors nelygiavertis apsisikeitimas tarp Lietuvos Respublikos žvejybos laivus valdančių ūkio subjektų yra leidžiamas, sumokant 10 proc. mokestį nuo individualių žvejybos galimybių verčių skirtumo. Individualių žvejybos galimybių perleidimas tampa ypač aktualus metų pabaigoje, kai dalis įmonių būna savo individualias galimybes išnaudoję, o kai kurias ir pereikvoję, ir negali įsigyti papildomų galimybių pereikvojimui padengti. Įstatymo projektu siūloma leisti individualių galimybių perleidimą. Siekiant sumažinti prekybą ir pasipelnymą iš valstybės nemokamai gautomis individualiomis žvejybos galimybėmis, kaip ir nelygiaverčio apsisikeitimo, taip ir perleidimo atveju, turės būti mokamas 10 proc. perleidžiamų individualių žvejybos galimybių vertės mokestis.

2017 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2017/2403 dėl tvaraus išorės žvejybos laivynų valdymo, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1006/2008, 26 straipsnio 4 dalyje yra nustatyta, kad frachtuojamas Sąjungos žvejybos laivas nenaudoja savo vėliavos valstybės narės žvejybos galimybių frachtavimo susitarimo taikymo laikotarpiu; frachtuojamo Sąjungos žvejybos laivo sužvejotos žuvys įskaičiuojamos į frachtuojančios valstybės žvejybos galimybes. Nors ir nenaudojamos laivo vėliavos valstybės žvejybos galimybės, pagal to paties reglamento 27 straipsnį žvejybos leidimą frachtuojamam laivui išduoda laivo vėliavos valstybė. Pagal Žuvininkystės įstatymo 2 straipsnio 14¹ dalį teisė į žvejybos galimybes yra ūkio subjektui suteikiama kitam ūkio subjektui galima perleisti teisė į Lietuvos Respublikai nustatytą tam tikros rūšies žuvų žvejybos galimybių jūrų vandenyse dalį, o pagal to paties straipsnio 8 dalį individualios žvejybos galimybės yra ūkio subjektui skirta Lietuvos Respublikai nustatytą žvejybos galimybių dalis. Atsižvelgiant į tai, įstatymo projektu siūloma netaikyti verslinės žvejybos leidimo išdavimui Žuvininkystės įstatymo 18 straipsnio 3 dalies 1 punktu nustatyto reikalavimo turėti teisę į prašyme nurodytos rūšies ar rūšių žuvų žvejybos galimybes ir (ar) individualias žvejybos galimybes Lietuvos Respublikos žvejybos laivo frachtavimo atveju.

Įstatymo projektu siūloma pavesti žemės ūkio ministro ir aplinkos ministro įgaliotoms institucijoms organizuoti saugomų rūšių žuvų veisimo, neršto ir migracijos sąlygų gerinimo darbus. Šiuos darbus organizuojanti žemės ūkio ministro įgaliota Žuvininkystės tarnyba neturi pakankamai pajėgumų viena įvykdyti visus Vandenių srities plėtros 2017–2023 metų programos įgyvendinimo veiksmų plane, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2017 m. gegužės 5 d. įsakymu Nr. D1-375/3D-312 „Dėl Vandenių srities plėtros 2017–2023 metų programos įgyvendinimo veiksmų plano patvirtinimo“, numatytus žuvų migracijos sąlygų gerinimo darbus, todėl siūloma šią funkciją pavesti ir aplinkos ministro įgaliotai institucijai –

Aplinkos apsaugos agentūrai. Minėtos programos įgyvendinimo veiksmų plane yra numatyti ir šių darbų finansavimo šaltiniai – tai Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondas bei Sanglaudos fondas, todėl šiai nuostatai įgyvendinti papildomų lėšų nereikės.

Įstatymo projektu numatoma papildyti Žuvininkystės įstatymo 53 straipsnio 1 dalyje įvardytą sąrašą, kas yra laikoma sunkiu pažeidimu, įtraukiant sunkius pažeidimus, nurodytus Europos Sąjungos teisės aktuose, reglamentuojančiuose regioninių žvejybos valdymo organizacijų reguliuojamose akvatorijose vykdomą žvejybą. Dažniausiai regioninės žvejybos valdymo organizacijos turi savo žvejybos taisykles, taikomas nariams, jos paprastai perkeliamos į Europos Sąjungos teisę reglamentais. Daugelis juose nurodytų sunkių pažeidimų iš esmės sutampa su Reglamente (EB) Nr. 1224/2009 ir Reglamente (EB) Nr. 1005/2008 nurodytais pažeidimais, tačiau pasitaiko tik konkrečiam žvejybos rajonui būdingų sunkių pažeidimų. Įstatymo projektu įtraukus šiuos sunkius pažeidimus, bus užtikrinta, kad jie taip pat bus nagrinėjami ir už juos traukiama atsakomybėn Žuvininkystės įstatymo nustatyta tvarka. Įstatymo projektu keičiamo įstatymo 53 straipsnio 1 dalies 3 punkte nėra tikslinga pateikti nuorodų į konkrečius Europos Sąjungos teisės aktus, kadangi ne visuose tarptautiniuose rajonuose Lietuvos laivai vykdo žvejybą, gali atsirasti galimybių žvejoti naujuose žvejybos rajonuose, ne visiems žvejybos rajonams yra nustatyti saviti sunkūs pažeidimai. Be to, yra labai daug galiojančių Europos Sąjungos teisės aktų, reglamentuojančių regioninių žvejybos valdymo organizacijų reguliuojamose akvatorijose vykdomą žvejybą; pačių organizacijų yra daugiau kaip 10, dažnai organizacija turi kelias atskiras taisykles, taikomas skirtingų žuvų rūšių žvejybai, šie teisės aktai dažnai keičiami.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Įstatymo projektu numatomas naujas reikalavimas specialiosios žvejybos leidimo išdavimui, kad laivui būtų išduotas verslinės žvejybos jūrų vandenyse leidimas, iš esmės specialiosios žvejybos sąlygų nepakeis. Kadangi dažniausiai mokslininkų užsakymu specialiąją žvejybą vykdo versline žvejyba užsiimančios ūkio subjektai arba patys mokslininkai laivu iki 10 m ilgio, kuriam nereikia verslinės žvejybos jūrų vandenyse leidimo, administracinės naštos padidėjimo nenumatoma, todėl administracinės naštos pokytis neskaičiuojamas. Tam, kad būtų užkertamas kelias neigiamai reikalavimo turėti verslinės žvejybos jūrų vandenyse leidimą pasekmei – draudimui vykdyti specialiąją žvejybą, jei laivui nėra išduotas Lietuvos Respublikos žvejybos laivo liudijimas, įstatymo projektu numatoma leisti laikinai registruoti laivus žvejybai mokslinių tyrimų tikslais ir netaikyti tokių laivų registracijai reikalavimo turėti laisvą žvejybos pajėgumą.

Pakeitus verslinės žvejybos vidaus vandenyse leidimo galiojimo laikotarpį, nežymiai padidėja administracinė našta ūkio subjektams (administracinė naštos ūkio subjektams apskaičiavimo ataskaita pridedama).

Panaikinus apribojimą apsikeitimui individualiomis žvejybos galimybėmis ir numčius jų perleidimo galimybę, sukuriama sąlyga geresniam žvejybos kvotų panaudojimui, didesniai žvejybos verslo efektyvumui, sumažės administracinė našta institucijai, tvarkančiai apsikeitimus individualiomis žvejybos galimybėmis.

Atsisakius perteklinių ir neaiškių, įvairiai interpretuotinų nuostatų dėl teisės į žvejybos kvotą suteikimo atsižvelgiant į vykdytą žvejybą, jei buvo perleista anksčiau galiojusi teisė į žvejybos kvotą arba pati žvejybos kvota, bus užtikrintos vienareikšmiškos teisės į žvejybos kvotas ir žvejybos kvotų suteikimo taisyklės visiems ūkio subjektams, užkirstas kelias piktnaudžiavimui, sumažintos korupcijos prielaidos ir taip sudarytos skaidresnės konkurencijos sąlygos.

Sąlyga, kad vieną žvejybos laivą vienu metu gali valdyti tik vienas ūkio subjektas, bus užtikrinta galimybė kontroliuoti žvejybos kvotų panaudojimą pagal Europos Sąjungos reikalavimus, taip sudarant prielaidas tausėsiui žuvų išteklių naudojimui ir jų išsaugojimui.

Papildomų lėšų įstatymui įgyvendinti nereikės, sutaupyta lėšų taip pat nebus.

Neigiamų įstatymo projekto priėmimo pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Priėmus Žuvininkystės įstatymo pakeitimo projektą, poveikio kriminogeninei situacijai nenumatoma.

Nustačius konkretų teisės į žvejybos kvotą suteikimo terminą ir lėšų žuvų ištekliams atkurti ir saugoti terminą, užtikrinamas didesnis teisės į žvejybos kvotą suteikimo, jų galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir teisės galiojimo panaikinimo procesų skaidrumas, sumažinama korupcijos rizika.

Atsisakius perteklinės Žuvininkystės įstatymo 14⁴ straipsnio 1 dalies nuostatos, kad pasibaigus teisės į žvejybos kvotą galiojimo laikotarpiui ir iš naujo suteikiant teisę į žvejybos kvotą ūkio subjektui, kuris buvo išnuomojęs, perleidęs ar atidavęs panaudai savo žvejybos kvotą arba apsikeitęs ja, vertinama tik to ūkio subjekto vykdyta verslinė žvejyba, ir panaikinus 14⁴ straipsnio 3 dalį bus sumažinta korupcijos rizika dėl neaiškaus taikymo nuostatų.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Panaikinus apribojimą apsikeitimui individualiomis žvejybos galimybėmis, sukuriama sąlyga geresniam žvejybos kvotų panaudojimui, didesniai žvejybos verslo efektyvumui ir plėtrai.

Atsisakius perteklinių ir neaiškių nuostatų dėl teisės į žvejybos kvotą skyrimo vertinant vykdytą verslinę žvejybą, bus skaidresnės verslo plėtros sąlygos perleidžiant teisę į žvejybos kvotą kitam ar perimant ją iš kito ūkio subjekto.

8. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti ir kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Keistini teisės aktai:

1) Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2009 m. vasario 12 d. įsakymas Nr. 3D-94 „Dėl Verslinės žvejybos jūrų vandenyse taisyklių patvirtinimo“;

2) Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. gegužės 28 d. įsakymas Nr. 3D-310 „Dėl Perleidžiamųjų teisių į žvejybos vidaus vandenyse kvotas suteikimo komisijos sudarymo, šios komisijos darbo reglamento ir Perleidžiamųjų teisių į žvejybos vidaus vandenyse kvotas suteikimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir teisės į žvejybos kvotą panaikinimo bei žvejybos kvotų skyrimo taisyklių patvirtinimo“;

3) Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m. lapkričio 24 d. įsakymas Nr. 3D-630 „Dėl Specialiosios žvejybos jūrų vandenyse taisyklių patvirtinimo“;

4) Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2016 m. spalio 26 d. įsakymas Nr. 3D-628 „Dėl Apsikeitimo Lietuvos Respublikos žvejybos galimybėmis ir individualiomis žvejybos galimybėmis taisyklių patvirtinimo“;

5) Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymas Nr. 3D-884 „Dėl Lietuvos Respublikos žvejybos laivo liudijimo išdavimo, jo galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo, liudijimo pakeitimo ir liudijimo galiojimo panaikinimo tvarkos aprašo patvirtinimo ir kai kurių žemės ūkio ministro įsakymų pripažinimo netekusiais galios“;

6) Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2013 m. spalio 7 d. įsakymas Nr. D1-750 „Dėl Verslinės žvejybos vidaus vandenyse leidimų išdavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;

7) Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2000 m. gegužės 1d. įsakymas Nr. 180 „Dėl Žvejybos padalinių žvejybos žurnalų pildymo taisyklių patvirtinimo“.

Priėmus Žuvininkystės įstatymo pakeitimo projektą, turės būti patvirtintas žemės ūkio ministro įsakymas „Dėl Lietuvos Respublikos žvejybos laivų varomųjų variklių galios sertifikavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

9. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas atitinka Valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimus ir bendrinės lietuvių kalbos normas. Projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

10. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymo projektas atitinka Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos teisės aktus.

11. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Žemės ūkio ministras ir aplinkos ministras turės priimti aiškinamojo rašto 8 punkte nurodytų teisės aktų pakeitimus iki 2020 m. spalio 31 d.

Žemės ūkio ministras iki 2020 m. spalio 31 d. turės patvirtinti Lietuvos Respublikos žvejybos laivų varomųjų variklių galios sertifikavimo tvarkos aprašą.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymams įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Papildomų lėšų Įstatymo projektui įgyvendinti nereikės.

13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Įstatymo projekto rengimo metu specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno *Eurovoc* terminus, temas bei sritis

„žvejybos teisės“, „žuvininkystė“, „žvejybos laivas“, „kvota“.